

História hasičstva

Prvé zmienky o organizovaných jednotkách určených na hasenie požiarov pochádzajú až z dôb Starovekého Ríma. Vtedy boli zriaďované za mestom stanice s posádkou až 500 otrokov (nazývané *prefectures urbi*), ktoré zasahovali pri požiaroch mesta. Požiare boli v tých časoch veľmi časté, keďže množstvo patrijcov zarábalo na tom, že sa stavalo rýchlo a lacno. Domy mali obyčajne drevené stropy, podlahy a nábytok, a boli až 5 poschodí vysoké. Hasilo sa vtedy len vodou (čerpaná z fontán, studní a riek) a tlmivými, ktorými sa oheň utláčal. Okrem hasenia požiarov vykonávala „prefektúra“ aj osvetovaciu činnosť (zabezpečenie obydli proti vzniku požiarov) a zasahovala ako dnešná polícia pri hromadných vzburách a zločinoch.

Po zániku Starovekého Ríma bola organizovaná hasičská činnosť zabudnutá a prešla do povinnosti všetkých občanov mesta. Mestá si samostatne upravovali nariadenia na ochranu pred požiarimi. vo väčšine miest museli majitelia domov, okrem samotnej likvidácii požiaru, mať vo výbave domu aj vedro a rebríky.

Hasičské zbory, avšak len dobrovoľné alebo obecné, sa v Uhorsku začali zakladať až v 18. storočí. Nadväzovali tým na zákony cisára Jozefa II., ktorý roku 1788 vydal prvý požiarový poriadok. V roku 1888 bolo dané do platnosti nariadenie, podľa ktorého mali byť v každej obci s vyše 50 usadlosťami zriadené hasičské zbrojnice. Najstarším hasičským zborom z tých čias je Dobrovoľný hasičský zbor Bratislavy založený roku 1867.

Po vzniku Československej republiky roku 1918 bol založený Zväz dobrovoľného hasičstva Československa. Dobrovoľné hasičské zbory na území Slovenska zastrešovala Slovenská zemská hasičská jednota, založená roku 1922 v Trenčíne. Tá združovala roku 1939 až 3 221 dobrovoľných hasičských zborov s 65 471 členmi. Profesionálne zbory boli vo vtedajších časoch zriedkavé (len v niektorých veľkých mestách), najčastejšie boli dobrovoľné a obecné resp. mestské jednotky.

Prvý zákon, ktorý podriadil hasičské zbory pod kompetenciu ministerstva vnútra, bol zákon č. 62/1950 Zb. o ochrane pred požiarimi a inými živelnými pohromami, prijatý v novom povojnovom Československu. Ten nariaďoval zriadenie profesionálnych, mestských a závodných hasičských útvarov v mestách s vyše 50 000 obyvateľmi a na miestach podľa rozhodnutia národného výboru. Neskôr bola zriadená Ústredná správa štátneho požiarneho dozoru v Prahe, ktorá zodpovedala za protipožiarne bezpečnosť v štáte a Československý zväz požiarnej ochrany združujúci dobrovoľné hasičské jednotky.

Po rozdelení Československa na Slovenskú a Českú republiku došlo k reorganizácii hasičstva. Uzákonený bol Hasičský a záchranný zbor Slovenskej republiky pod ktorý patria všetky profesionálne hasičské zbory na území SR s Dobrovoľná požiarne ochrana Slovenskej republiky zastrešujúca dobrovoľné, mestské a obecné hasičské zbory. Okrem toho boli v mnohých firmách a dopravných spoločnostiach zriadené závodné hasičské zbory a jednotky.